

DECIZIE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului Cernoochii Valentin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Cernoochii Valentin XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.07.2017 – 30.07.2018;

Instanța de apel: 18.09.2018–05.12.2018;

Instanța de recurs: 27.02.2019 – 12.06.2019;

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 30 iulie 2018, Cernoochii Valentin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.172 alin.(3) lit. a) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru minori.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că V. Cernoochii în perioada decembrie 2015 - februarie 2016 în decurs de o săptămână în 5 zile diferite, aflându-se în mun. Bălți, având scopul satisfacerii poftelor sexuale în formă perversă, prin constrângere fizică și psihică l-a obligat pe minorul XXXXX (a.n.XXXXX), despre care cunoștea că nu a împlinit vârsta de 14 ani, de a întreține relații sexuale în formă perversă.

3. La data de 12.09.2018 apel nemotivat împotriva sentinței a declarat avocatul R. Cojocar în numele inculpatului, care a solicitat repunerea în termen a apelului cu admiterea acestuia. În argumentarea apelului apelanta a invocat că nu a fost prezentă la pronunțarea sentinței din motiv că se afla în concediu anual, din care considerent nu a primit copia de pe sentința motivată, ulterior i-a decedat tatăl. Sentința nu i-a fost expediată nici prin intermediul oficiului poștal;

3.1 La 09.11.2018 apel suplimentar a declarat avocatul A. Janu în numele inculpatului V. Cernoochii, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea soluției solicitate s-au invocat următoarele argumente:

- inculpatul nu a recunoscut vina și a explicat că a făcut glume pe seama părții vătămate și l-a numit cu cuvinte necenzurate, dar nu l-a bătut și nu a săvârșit cele menționate în actul de învinuire, însă instanța de fond nu a examinat aceste argumente prin ce a încălcat dreptul lui V. Cernoochii la apărare și la examinarea obiectivă a cauzei;

- sentința contravine prevederilor art.389 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece se bazează pe presupuneri fiind enumerate în calitate de probe diferite certificate eliberate în privința părții vătămate și a inculpatului, care de fapt se referă la personalitatea acestora precum și la starea lor fizică și psihică, însă nici de cum nu confirmă vinovăția lui V. Cernoochii în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- în speță nu există nici o probă, care real ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii de viol;

- la materialele cauzei nu a fost anexat nici un proces verbal de cercetare la fața locului, nici un raport de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie, psihiatrică-psihologică sau de evaluare psihologică a părții vătămate minore prin care s-ar fi constatat că la caz nu există nici un temei de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate minore. La fel, nu sunt anexate nici concluziile experților specialistului-psiholog referitor la capacitatea părții vătămate minore de a percepe, memora și a reda evenimentele presupusei infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 decembrie 2018 apelul declarat de avocatul R. Cojocar și apelul suplimentar declarat de către avocatul A. Janu în numele inculpatului au fost respinse ca fiind depuse peste termen.

5. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că sentința a fost pronunțată integral la 30.07.2018 fiind explicat termenul și modul de atac, aceasta fiindu-i înmănată inculpatului în aceeași zi, fapt confirmat prin dovada de primite (f.d.159).

V. Cernoochii nu a contestat sentința cu apel.

La 12.09.2018, adică peste 1 lună de la rămânerea definitivă a sentinței, în numele inculpatului a declarat apel avocatul R. Cojocar.

Instanța a considerat neîntemeiate motivele invocate de apelant referitor la repunerea în termen a apelului și a menționat că, deși avocatul nu a fost prezent la ședința de judecată în care a fost pronunțată sentința, ultima a fost prezentă în ședința de judecată din 19.07.2018 când a fost finalizată cercetarea judecătorească, iar avocatul a fost înștiințat despre faptul că următoarea ședință va avea loc la data de 30.07.2018, în cadrul căreia a fost preconizată deliberarea și pronunțarea sentinței în cauza penală, însă la această ședință apărătorul nu s-a prezentat.

Prin urmare, Colegiul a conchis, că avocatul R. Cojocar cunoștea despre faptul că pe rolul Judecătoriei Bălți se află spre examinare cauza penală în privința V. Cernoochii, iar faptul că nu i s-a expediat copia sentinței și aceasta nu cunoștea conținutul ei, nu poate servi temei pentru repunerea apelului în termen, or, avocatul nu cunoștea conținutul sentinței nici la momentul depunerii apelului la data de 12.09.2018, însă acest fapt nu a împiedicat-o să depună apel nemotivat, lucru care putea fi îndeplinit în termenul legal de 15 zile după pronunțarea sentinței din 30.07.2018, avocatul cunoscând cu certitudine data la care a fost pronunțată sentința.

În concluzie, Colegiul penal a reținut că instanței nu i-au fost prezentate probe ce ar confirma, că întârzierea în depunerea apelului a fost determinată de motive întemeiate că avocatul R. Cojocar a fost în imposibilitate de a depune apel, or apelanta nu a anexat probe care să confirme că s-a aflat în concediu, că a decedat tatăl acesteia și astfel a fost în imposibilitate de a depune apel în termen.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel cu recurs ordinar a contestat-o avocatul A. Janu în numele inculpatului, care invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată argumentând următoarele:

- apelul nemotivat al avocatului R. Cojocar a fost expediat prin intermediul poștei electronice la 10.09.2018, însă din motive necunoscute a fost înregistrat abia peste 2 zile la 12.09.2018;

- în ședința instanței de apel din 31.10.2018, inculpatul a menționat că nu a contestat sentința din motiv că nu cunoaște motivele condamnării, or dânsul este vorbitor de limbă rusă și nu a primit sentința în limba pe care o cunoaște;

- instanța de apel doar formal a examinat apelurile declarate precum și solicitarea de repunere în termen a acestora, fără a intra în detalii, or omisiunea avocatului R. Cojocar a fost pusă mai presus decât respectarea intereselor copilului minor care a fost condamnat la 10 ani închisoare;

- instanța de apel a omis expunerea mai clară asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, fapt care lezează interesele legitime ale inculpatului și dreptul acestuia la apărare.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.415 alin.(1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.

În conformitate cu prevederile art.402 Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul declarat de către avocatul R. Cojocar și apelul suplimentar declarat de către avocatul A. Janu în numele inculpatului, din motiv că s-au depus peste termen.

Instanța de recurs consideră, că instanța de apel corect și-a motivat soluția adoptată privind respingerea apelului ca depus peste termen, prin faptul că, la ședința din 19.07.2018 la care a fost prezent și avocatul inculpatului R. Cojocar s-a finalizat cercetarea judecătorească, părțile fiind înștiințate despre faptul că următoarea ședință va avea loc la data de 30.07.2018, în cadrul căreia a fost preconizată deliberarea și pronunțarea sentinței. La ședința din 30.07.2018 avocatul din motive necunoscute nu s-a prezentat.

Totodată, este justă concluzia instanței de apel referitor la faptul că nu poate servi temei pentru repunerea apelului în termen, argumentul apelanților prin care s-a indicat că apărării nu i s-a expediat copia sentinței motivate, și avocatul nu cunoștea conținutul acesteia, or faptul că aceasta nu cunoștea motivele pe care s-a bazat instanța de fond la adoptarea sentinței nu a împiedicat-o de a declara apel nemotivat la data de 10.09.2018 lucru care putea fi îndeplinit în termenul legal de 15 zile după pronunțarea sentinței din 30.07.2018, avocatul cunoscând cu certitudine că la această dată a fost pronunțată sentința.

Referitor la argumentul recurentului precum că apelul nemotivat al avocatului R. Cojocar a fost expediat prin intermediul poștei electronice la 10.09.2018, însă a fost înregistrat abia peste 2 zile la 12.09.2018 Colegiul remarcă, că într-adevăr actele cauzei confirmă acest fapt, însă această circumstanță nu poate fi reținută dat fiind faptul că nu răstoarnă situația, or, termenul de depunere a apelului în speța dată a expirat la 15.08.2018,

iar apelul a fost expediat la 10.09.2018, adică peste 25 de zile de la data în care sentința a devenit definitivă.

În continuare instanța de recurs relevă că este neîntemeiat argumentul apărătorului A. Janu care a indicat că inculpatul nu a contestat sentința din motiv că nu cunoaște motivele condamnării, deoarece dânsul este vorbitor de limbă rusă și nu a primit sentința în limba pe care o cunoaște. La acest capitol instanța de recurs va statua că din actele cauzei rezultă că inculpatul a primit copia sentinței motivate în limba rusă la data de 19.11.2018, fapt confirmat prin dovada de primire (f.d.190). Prin urmare, acesta a fost în drept începând cu data respectivă să declare apel în termen de 15 zile, însă reieșind din actele cauzei se constată că acesta nu a uzat de dreptul său.

La fel, Colegiul penal va respinge argumentele recurentului prin care se indică că instanța de apel doar formal a examinat apelurile declarate, precum și solicitarea de repunere în termen a acestora. Omisiunea avocatului R. Cojocar a fost pusă mai presus decât respectarea intereselor copilului minor. În acest context Colegiul penal relevă că instanța de apel s-a pronunțat argumentat asupra apelurilor declarate și mai cu seamă asupra solicitării privind repunerea în termen și just a ajuns la concluzia că careva dovadă care ar confirma că termenul de declarare a apelului a fost omis din motive întemeiate de către apărător nu au fost prezentate. Tot aici instanța de recurs mai menționează că inculpatul fiind asistat de un nou apărător (A. Janu) în cadrul instanței de apel, a fost în drept în termen de 15 zile, după ce i s-a înmănat copia sentinței în limba rusă, să declare apel în nume propriu, însă acesta nu a utilizat această cale ordinară de atac.

Alegațiile recurentului precum că instanța de apel a omis expunerea mai clară asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, fapt care lezează interesele legitime ale inculpatului și dreptul acestuia la apărare, Colegiul le respinge ca declarative, or recurentul în textul recursului nu a indicat asupra căror motive concrete instanța nu s-a pronunțat.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal menționează că, un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care nu a utilizat apelul în termenul prevăzut de art.402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen.

În cazul dat instanța de recurs este obligată să verifice dacă instanța de apel a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate. Prin urmare, în speță au fost încălcate prevederile art.402 Cod de procedură penală conform căruia, de la data pronunțării sentinței, în termen de 15 zile, avocatul în numele inculpatului a fost în drept de a declara apel. Mai mult, sentința nu a fost atacată cu apel nici de către inculpat chiar și după ce i s-a înmănat copia acesteia tradusă în limba rusă, or în conformitate cu prevederile art.405 alin.(1) Cod de procedură penală, apelul se declară prin cerere scrisă.

Potrivit art.403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Colegiul penal menționează că, repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei, or, în cazul dat concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen. Totodată se constată că corect instanța de apel a reținut că instanței nu i-au fost prezentate probe ce ar confirma, că întârzierea în depunerea apelului a fost determinată de motive întemeiate, că avocatul R. Cojocar a fost în imposibilitate de a depune apel, or

apelanta nu a anexat probe care să confirme că s-a aflat în concediu, că a decedat tatăl acesteia și astfel a fost în imposibilitate de a depune apel în termen.

Generalizând cele menționate, Colegiul penal conchide că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, or, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Astfel, având în vedere că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și legalității sentinței, nu există temeii nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra legalității hotărârii referitor la condamnarea lui V. Cernoochii, la aprecierea juridică a acțiunilor acestuia, precum și la măsura de pedeapsă aplicată. Prin urmare, se conchide că lipsesc temeiurile prevăzute de art.427 Cod de procedură penală care pot fi obiect de examinare în instanța de recurs, iar recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului Cernoochii Valentin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Cernoochii Valentin*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 iulie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac